

Openbaarheidsparagraaf

Inleiding

De Woo (Wet open overheid) is op 1 mei 2022 in werking getreden als opvolger van de Wob (Wet openbaarheid van bestuur). Deze wet regelt het recht op informatie en moet er onder andere voor zorgen dat overheidsinformatie beter vindbaar en uitwisselbaar is. De Woo stelt drie belangrijke plichten voor de overheid, namelijk een actieve openbaarmakingsplicht, een passieve openbaarmakingsplicht en een informatiehuishoudingsplicht. Het doel van de Woo is het bevorderen van openbaarheid en transparantie: overheidsorganisaties moeten, uit zichzelf of als iemand daarom vraagt, informatie openbaar maken over wat zij doen en waarom. Daarnaast moet de informatiehuishouding van de gemeente op orde zijn. Op die manier is het voor iedereen mogelijk om de overheid te controleren. Openbaarheid van overheidsinformatie is belangrijk voor de democratie en het vertrouwen tussen de samenleving en de overheid.

Voor de komende jaren is ook van belang dat de processen en systemen hierop worden ingericht.

Openbaarmaking van documenten (actieve openbaarmaking):

De actieve openbaarmakingsplicht houdt in dat overheidsorganisaties uit eigen beweging informatie openbaar moeten maken. In de Woo worden 17 informatiecategorieën genoemd waarvoor deze actieve openbaarmakingsplicht geldt. Voor gemeenten gelden 11 van de 17 categorieën. De inwerkingtreding van de actieve openbaarmakingsplicht vindt gefaseerd plaats, waarbij de eerste tranche op 1 november 2024 in werking is getreden. De overige drie tranches treden op een later moment in werking.

Aanvankelijk zou voor het publiceren van de informatie uit de informatiecategorieën het Platform Open Overheidsinformatie (PLOOI) worden gebruikt. In 2022 is deze centrale infrastructuur stopgezet en is in 2023 een verwijzindex (de 'Woo-index') gelanceerd. De Woo-index is niet een centraal publicatieplatform, maar maakt het mogelijk dat informatie voor iedereen centraal doorzoekbaar is. De EHZM-organisaties (gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde, en Meerinzicht) zijn aangesloten op de Woo-index. In 2024 is gestart met de verkenning naar een geschikt publicatieplatform voor de EHZM-organisaties.

Met betrekking tot de voorbereiding op de actieve openbaarmakingsplicht hebben de drie gemeenten en Meerinzicht zich gepositioneerd als 'slimme volger'. Voor de implementatie van de actieve openbaarmakingsplicht betekent dit dat de gemeenten en Meerinzicht ervoor zullen zorgen dat de informatie uit de relevante verplichte informatiecategorieën gepubliceerd kunnen worden, maar dat bovenop de rijksbijdrage geen extra investeringen worden gedaan om op de verplichtingen vooruit te lopen.

Het huidige project voor de implementatie van de Woo loopt. In de aankomende jaren zal dit project erop toezien om een publicatieplatform op te zetten ten behoeve van de actieve openbaarmaking. Hierdoor kan een ieder documenten inzien zonder daar een verzoek voor in te dienen.

Passieve openbaarmaking

De passieve openbaarmakingsplicht houdt in dat overheidsorganisaties informatie openbaar moeten maken als iemand daarom vraagt. Concreet betekent dit dat het voor iedereen mogelijk is om een bestuursorgaan te verzoeken om publieke informatie voor eenieder openbaar te maken. Deze mogelijkheid bestond ook onder de Wet openbaarheid van bestuur.

In 2023 is de functie van een Woo-coördinator gecreëerd om verbeteringen door te voeren in de coördinatie op en ondersteuning bij het passieve openbaarmakingsproces. In maart 2024 is de geworven kandidaat in dienst getreden bij Meerinzicht, zodat de EHZM-organisaties eenduidig ondersteund kunnen worden. De Woo-coördinator draagt zorg voor een nieuw, uniform werkproces voor de passieve openbaarmaking. Het werkproces is aangevuld met praktische werkinstructies die bijdragen aan een tijdige en zorgvuldige besluitvorming.

Naar verwachting zullen de verzoeken in de periode 2027-2030 toenemen, ook na implementatie van de actieve openbaarmaking. Binnen het project 'implementatie Woo' zal onderzoek worden gedaan naar het huidige proces van de passieve openbaarmaking. Hierin zal de komende jaren worden gekeken naar de efficiëntie en de kwaliteit van het huidige proces.

Informatiehuishouding

De informatiehuishoudingsplicht houdt in dat overheidsorganisaties verplicht zijn om maatregelen te treffen zodat overheidsinformatie goed te vinden en toegankelijk is.

Voor de regie en sturing op informatiehuishouding binnen de EHZM-organisaties is de basis een informatievisie en informatiebeleid. De informatievisie is in 2024 hernieuwd vastgesteld. Uit deze visie volgt een uitvoeringsplan met projecten die bijdragen aan het verbeteren van de informatiehuishouding of de informatiehuishouding raken.

Het verbeteren van de informatiehuishouding vraagt om een structurele aanpak. In het verleden zijn diverse projecten uitgevoerd die zien op deelgebieden van het verbeteren van de informatiehuishouding.

Om de Woo te implementeren, werken de gemeenten Ermelo, Harderwijk, Zeewolde en Meerinzicht samen aan het programma 'Implementatie Woo - transparant, openbaar en betrouwbaar'.